

Політика як складне суспільне явище, безумовно має свою власну структуру: сукупність певних соціально-групових відносин, політичної свідомості, політичних організацій і закладів; політичну діяльність, пов'язану з вираженням державної влади; політичні і правові норми, за допомогою яких регулюються політичні відносини. Разом з тим існує й видова структура політики: економічна політика, соціальна політика, національна політика тощо у тому числі і політика воєнна. Аналіз свідчить, що висока динаміка сучасного політичного процесу в країнах більшості регіонів світу стимулює неспинне аргументоване оновлення воєнно-політичної теорії і практики.

Функції воєнної політики – складна конструкція, простір реальної, а тим більше імовірної об'єктивності якої поширюється, як правило, на більшість категорій населення певної країни, зачіпаючи переважну частину її матеріальних і духовних сил, ресурсів, можливостей. Метою воєнної політики безвідносно до людських, часових, просторових, організаційних значень будь-якої країни історичного минулого або сучасності є вирішення двох універсальних і взаємозалежних завдань: у внутрішньому суспільно-політичному просторі – самозбереження держави (варіант – іншого соціального утворення в межах держави у випадку продукування та експлуатації ним власного аналогу військової політики), забезпечення виживання, цілісності, стабільності держави, збереження її економічної системи, політичної влади, соціально-класової структури, станових та інших привілеїв або, навпаки, злам, знищення, демонтаж наявних соціально-економічної і політичної систем, боротьба за владу, за конструювання оновленої системи суспільних відносин на засадах домінування в їх сукупності соціально-політичного суб'єкта з більш вагомими військово-силовими характеристиками; на міжнародній арені – реалізація охоронно-оборонного аспекту державного розвитку, забезпечення військової безпеки як вагової субструктури безпеки національної, захист державно організованого соціуму від зовнішніх небезпек і загроз, збереження державної незалежності, суверенітету, територіальної цілісності, відсіч агресії, для деяких держав – звільнення від іноземного поневолення; або ж виконання полярно орієнтованих, експансіоністських завдань – розширення зони власного впливу, захоплення територій, населення, матеріальних цінностей, утиснення суверенітету інших держав або їх підкорення у формі, яка у більшості випадків означає повну ліквідацію інститутів державно-політичної самодостатності інших народів, а іноді навіть допускає практику етно- або геноциду.

Пасмор Ю. В., аспірантка

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОЇ НАУКИ (У КОНТЕКСТІ РОЗБУДОВИ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА)

Приоритетний розвиток вітчизняної правової науки є одним із стратегічних чинників державотворення в Україні.

З позицій науки соціальних комунікацій як засобу комунікаційної взаємодії в суспільстві ключове завдання полягає в необхідності пов'язати всі

складові правової галузі, визначити найефективніші соціально-комунікаційні мережі, їх функціонування та інноваційний розвиток, якісне інформаційне забезпечення правової сфери [2]. Слід зазначити, що правова наука посідає в цій системі чи не найголовніше місце, забезпечуючи наукові дослідження будь-якої галузі народного господарства, освіти, культури тощо правовою регламентацією, законами та нормативно-правовими актами. Оскільки право безпосередньо пов'язане з природою людини, її діяльністю, воно впливає на поведінку і дії особи, дозує обсяги її свободи, впливає на характер і засоби задоволення різних потреб як окремими індивідами, так і людськими спільнотами [1].

Визначення структури інформації, необхідної правникам-науковцям, передбачає пошук логічно правильної класифікації потрібних їм знань. Для об'єктів соціально-комунікаційної системи, зокрема, наукових установ, бібліотек або інформаційних центрів, правильно обрана класифікація значно покращує відбір джерел інформації, способів її отримання, найбільш ефективних шляхів використання. Спробуємо розглянути систему, структуру, складові правової науки як об'єкти інформаційного забезпечення.

Правова українська наука, що вивчає право як особливу систему соціальних норм і різні аспекти правозастосовчої діяльності, диференційована на низку галузей: теорія та історія держави та права, наука конституційного права, наука кримінального права, наука цивільного права, наука адміністративного права тощо. Прикладними юридичними науками є судова медицина, судова психіатрія, криміналістика, кримінологія, юридична психологія, юридична конфліктологія тощо. Слід проаналізувати і законодавчо визначені види правової наукової діяльності:

– фундаментальні наукові дослідження: наукова теоретична та (або) експериментальна діяльність, спрямована на одержання нових знань про закономірності розвитку суспільства, людини, їх взаємозв'язку;

– прикладні наукові дослідження: наукова і науково-технічна діяльність, що скеровані на одержання і використання знань для практичних цілей.

Структурно для покращення відбору інформації в системі правової науки України можна виділити такі її складові:

– академічна правова наука;

– вузівська правова наука;

– правова наука науково-дослідних інститутів правоохоронних органів та спеціалізованих установ.

Виходячи з дослідження системно-структурних об'єктів можна намітити основні напрями відбору, накопичення, формування інформаційних масивів з урахуванням специфіки наукової праці. Передусім це стосується наступного

– створення інформаційних умов функціонування системи;

– забезпечення необхідною інформацією кожної з ланок правової науки;

– включення до системи засобів пошуку, отримання, зберігання, накопичення, передачі, обробки інформації, організація банків даних тощо;

– розробка систем обслуговування клієнтів – споживачів інформації.

Розглянемо конкретні приклади використання інформаційної системи забезпечення потреб правової сфери.

Академічна правова наука, яка спеціалізується, насамперед, на проведенні фундаментальних правових досліджень, потребує найрізноманітнішого інформаційного забезпечення (від манускриптів і раритетів до сучасних електронних інформаційних джерел українською і зарубіжними мовами); відкритим і закритими (спеціалізованими) інформаційними джерелами, тобто ця системна наукова ніша тяжіє до володіння всіма можливими видами інформації.

Правова вузівська наука розвивається майже у тих же напрямках, але слід зазначити, що важливим її структурним елементом виступає науково-педагогічна діяльність, тобто діяльність, пов'язана з викладанням наукових і спеціальних дисциплін, з підготовкою фахівців з вищою освітою (бакалаврів, магістрів) і наукових кадрів (кандидатів та докторів наук), а також з підвищенням кваліфікації спеціалістів з вищою освітою. Додатковий інформаційний масив потребує включення до системи інформаційного забезпечення різноманітних методичних, консультативних, інструктивних джерел (Міністерства освіти та науки, Вищої атестаційної комісії тощо), а також спеціалізованих державних стандартів з описів, скорочень та ін.

Спеціалізована правова наука потребує, з одного боку, значно звуженого інформаційного забезпечення за напрямом діяльності установи (наприклад, криміналістичної спрямованості), а з іншого – більш широким використанням так званих нетрадиційних для інших наукових установ джерел (матеріали допитів, протоколи опізнань, задокументовані результати експертиз, закриті статистичні дані тощо). Складність створення інформаційного середовища для науковців цієї групи полягає у тому, що інформація, яка надходить до суб'єктів, споживачів, є первинною, вона потребує переробки таким чином, щоб інформаційний продукт, який створюється, мав логічну структуру, був зручним для зберігання і видачі клієнту. Переробка інформації здійснюється, насамперед, шляхом розробки та застосування комунікаційних технологій, інформаційно-пошукових довідкових систем і банків знань, що власне не тільки створює умови для аналізу та синтезу необхідної інформації, а й надає можливість перспективного прогнозування певних напрямів роботи.

Література: 1. Гетьман, І. В. Концепція правового спілкування : зміст, витоки, перспективи [Текст] / І. В. Гетьман. – Х. : Право, 2007. – 240 с. 2. Кушнарєнко, Н. М. Соціальні комунікації – нова галузь наукових досліджень в Україні [Текст] / Н. М. Кушнарєнко // Наука і соціальні проблеми суспільства: освіта, культура, духовність : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., 20–21 трав. 2008 р. – Х., 2008. – Ч. 2. – С. 4–6.

*Первуніна О. О., слухач фак-ту магістер. підготовки,
Григорова О. О., слухач фак-ту магістер. підготовки*

ПРОБЛЕМА ФОРМАЛІЗАЦІЇ І ПРАКТИКИ ЛОБІЗМУ В УКРАЇНІ

Лобізм є усталеним і поширеним політико-правовим інститутом політичної системи в багатьох демократичних країнах. Він являє собою сукупність законодавчо врегульованих механізмів цілеспрямованого впливу громадськості на владні структури з метою задоволення своїх інтересів.